

КАРВІНГ ЯК ОБ'ЄКТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Забочай О.В., Гребенюк О.О., гр. ТХ-21

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. **Дуб В.В.**

Харківський державний університет харчовання та торгівлі

Слово «карвінг» походить від англійського слова carving, що означає «вирізання». Карвінг буває, у першу чергу, по дереву, каменю, костці та по льоду. У кулінарії застосовується карвінг по овочах і фруктах, по шоколаду, по сирі та іншим харчовим продуктам. У принципі, карвінг (різьблення) можливий по будь-якому матеріалі, що ріжеється.

Карвінг по овочах і фруктах зародився багато років тому на Сході, і за тисячі років став там частиною національних традицій. Майстри карвінгу передавали свої знання в спадщину. Сходяться на думці, що мистецтво карвінгу прийшло до нас із Південно-Східної Азії, точніше з Таїланду. Однак є точка зору, відповідно до якої карвінг споконвічно зародився в Китаю.

Досить схожі між собою техніки майстрів Китаю і Японії – там прийнято вирізати зображення ієрогліфів, людей і тварин з використанням трафаретів і виїмок. Це можуть бути традиційні малюнки із драконами, вітальні написи й бойові сцени.

Пізніше карвінг став поступово проникати в Європу. І на сьогоднішній день він є досить популярним в ресторанах України. Але не будемо розглядати це явище з технологічної точки зору, а поглянемо з точки зору захисту об'єктів інтелектуальної власності, які створюються під час карвінгу. Фактично дані вироби можна розглядати як творами літературно-декоративного мистецтва так і промисловими зразками.

Обсяг охорони авторським правом творів декоративно-прикладного мистецтва, промислових зразків різне в кожній із країн. Стаття 2(7) Бернської конвенції відкриває можливість країнам самим «визначати ступінь застосування свого законодавства до творів прикладного мистецтва, промислових малюнків і зразків». У деяких країнах промислові малюнки мають режим охорони, більше близький до авторського права, ніж до патентної форми охорони, але, проте, що відрізняється від охорони авторським правом.

В Україні на сьогодні виникає ситуація, що автор карвінгу може клопотати про охорону одночасно за двома законодавствами, як в галузі промислової власності, так і в галузі авторського права. Тобто творець, на сьогодні, може вимагати застосування норм охорони будь-якого з обох законів про авторське право і промислові зразки за своїм вибором.